

Universitätsbibliothek Paderborn

**Jncipit solemne opus expositionis Euangeliorum
dominicalium tocius anni reuerendi magistri Alberti de
Padua ordinis frat[rum] heremitaru[m] sancti Augustini**

Albertus <de Padua>

VIme, 1480

[Prima pars]

urn:nbn:de:hbz:466:1-30888

lxvii

dis infantibus hebreorum. nec saulis milites ad mandatum eius inie-
cerit manus in sacerdotes domini. nec beata legio thebeorum maximia-
no iubente eduxit gladium ad necem christiano. Tercius cesar est
corporis nostrum quod superfluitatis quoque eslari grandi exhibuerat. huic
debemus cibum post eslari quiete post labore sonnum per vigilias
et frigus indumenta et fame alimenta in estu refrigerium. et mille
sunt seruitutes quibus obligamini eidez. sed non ita reddam debitu
coepi ut quod dei sunt obliniscam. Ro. 12. Oblectro vos per misericordiam dei
ut exhibeatis corpora vestra hostiam vivente sanctam deo placenter
rationale obsequium vestrum. Quartus cesar natura est quod revera possidet
principatus in rebus humanis. sic quidam dixit. quod natura negat ne
mo felicitatem audiatur. huic debemus quod nre etati duemus sicut dicit
apulus. cum esset paulus loquax cogitabat ut paulus sapientiam ut
paulus. quoniam adest fatus sum vir euacuani ea quae erant pauli. et exinde
ad mores etatis procedamus mature. ultima vero resolutio naturae
in morte est quoniam reddidit corpus terre et spiritus ad deum qui fecit illud
ut dicit Ecclesiastes. Ante cesaris dominium erit in die nouissimo hic
enim infernus est cedens revera reprobos tunc ad penam que habet cesar
sunt dabuntur eidez dicente iudice. ite maledicti in igne eternum
qui patitur est diabolo et angelis eius. illi autem que sunt dei gratia
proletiariorum intrabunt cum illo in gaudium eternum. Quod nobis sit.

Dnica. 23. post penthecosten Ser. lxxvii

Vidente ihu ad turbas. Ecce princeps unus accessit et adorabat eum Christum. Igitur istud idem legitur Magister.
5. et Lucas. 8. in negotiacionibus seculi non prius rem
possidet venale quam prius obtulit pretium habet quod maius
sile recitat historiae principis euangelij. quod princeps salutem filie po-
stulans prius obtulit christo fidei pretium. habens mulier sanguinis fluxum
patiens quoniam efficacius credidit celerius est asculta salutem. Igitur
tria istud euangelium continet. primum est principis deuota supplica-
tio pro filia. secundum est secreta emorrysse sanatio in via. ibi. et ecce
mulier quam sanguinis. tertium est mira puelle suscitatio. ibi. et cum vele-
set ihesus in domum. Circa primum quatuor tanguntur nam permis-
tit christi eruditio: loquente ihu ad turbas: facta fuerat christo adi-
stilus Iohannes baptista. una quod quare videt ipsi et discipuli prophetorum ieiunans
habent frequenter discipuli at christi non ieiunabant. Et ipse respondit quod duae
bonae causae nondum artabant ieiunio. una quidem ratione sue proprie-
tate gaudiose quod non dominus filius spiritus affligi ieiunio quodcumque illis est spiritus
altera causa est quod adhuc erant discipuli veteri vita carnales.
Ieiunium autem ad spiritualis vite pertinet nouitatem. noua autem veteribus
non sunt ieiunenda sic duplice declaravit exemplo scilicet vestimenti
et vini. volentes enim vestimentum reparare antiquum non adhibet amissione.

Sermo

suraz. diuiniturā noni panū q̄ mājor fieret fractura nouo pan
no vetus trahente. alterz exemplaz fuit noui vīni qđ in veteres
nō mittit v̄tres. qz v̄tres disrumpet & effundere t̄ vinū. his dō
temur exemplis. qz noue duerlationis hitus n̄ est dandus eis
qui adhuc carnis nō deserunt veterem vitā. dirumpit em̄ taliū
ppositum. a peior scissura fit. Jo. beatus Berū. ad monasteriū
venientib⁹ dīcebat. si huc venire cūpitis corp⁹ exterius relinque
soli sp̄us intrent. In alio exemplo documentū est ne vite noue
seruozem q̄si nouū vīni v̄llus intromittat in eoc adhuc vetera
sapient⁹. nā frangit corpiter & corpus nimio seruozē sp̄us in sui
principio buliente. Quō at corrigenda sit vita carnalū acta p̄
sentis euangelij manifestat dū recitat̄ emoroyse sanatio & pu-
elle luscitatio. B. Nam v̄trac⁹ dñico est regata tactu. Sed o
ponit humilis principis accessio: ecce princeps v̄nus accessit:
Q̄har. & Luc. ec̄ principatū eius exprimit. nā dicit q̄ erat p̄n
reps synagoge & nomen eius yairus q̄ illuminans interpretat̄
aut vigilie. q̄nta vero humilitate ad xp̄m accesserit v̄ter q̄ insi-
nuat qū dīcunt q̄ procedit ad pedes eius. nemo em̄ accedit ad
xp̄m nisi h̄c tria habuerit sc̄z principatū vītoꝝ qđ vīz illis do-
mīmet longe nanc⁹ a p̄cōrībo salus. ideo dīc subiectis vigoroz
discidite a me qui opamini iniquitatē. Item requiriūt illuminatio
fidei vt sit yairus illuminatus. ps. accedit ad eū. sed vt hoc sie-
ri possit illuminamini & facies v̄re non abundent. Item requiriūt
mentis hūilitas. deus em̄ supbis resistit hūilib⁹ vero dat grām
Tercio ponit eiusdē principis flebil⁹ supplicatio q̄ atinet q̄tuor
Prīmū qđ est cultus diuinitatis: & adorabat eū: cultu latrie q̄
soli deo debet: dicens. dñe: ecce dīfessio p̄tatis. H̄ap. 16. Tu es
dñe qui vite & mortis habes p̄tatem. & deducis ad portas mor-
tis & redidis. Itz exponit additio necessitatis q̄ attestat caritati
: filia mea mō defuncta ē: h̄c dīcto ab̄yit. qz Q̄har. dicit q̄
erat i extre. nis reliqrat. v̄l. fm. Cr̄. qz. dīuetudo rogantū
ē p̄m̄ augē miseriā ut ampli⁹ xp̄m puocat̄ dīxit filiā eē mor-
tuā. Itz petīt subuentio pietatis: h̄c v̄m̄ impone manū tuā sup
eam: nouerat v̄z esse qđ dīat P̄la. 9. Ecce nō est abbreviata
man⁹ eius vt salvare nequeat tū em̄ apperit man⁹ suā implet
omne animal bñdicatione. Sed querit cur iste n̄ arguit petens
xp̄i presentiaz sicut arguit regulus. Jo. 4. q̄ rogabat vt xp̄s de-
scenderet & sanaret filiū eius. dīcit em̄ illi xp̄s increpando. nisi si

gina & pdigia videritis in treditis. Rendenduz est huius Aug. qd
licet filia habuerint vba in petendo. huius tñ fides maior fuit si
de illius. nam ille petebat xpí aduentum anteq; filius moreretur
non putans eū mortuum suscitare posse. iste vbo etiaz ad mortuaz
filiam multabat. Item ponit fidentia spei: & vivet: hoc est illa
manus que mōm pduxit ex nihilo. que spū formauit hoies in
viventem aiam. in q; fons vite est. iō solo tadiu potuit vitā con-
ferre. Quarto ponit supplicacōis exauditio: & surgens ihus ab
ope predicationis qd ahqñ rōne necessitatis imminētis pter-
mittendū est: sequebat eū: precedebat em pñ puelle celerit an-
xius p salute eius: Et discipuli eius: sic discipuli medicoz illis
admittant cū ad infirmos accedunt. Mar. addit hoc loco q tam
multa turba sequebat xp̄m vt etiā eundē expriment. currebant
eteni oīs qui pdicationi assuerant vt suscitacionē puelle moe-
tue viderent. Nota sic dicit Aug. sup ps. 85. cū ora-
mus deo loquim̄. cū vero legentes diuina meditamur. tūc deus
loquit nobis. hinc etiā vt dicit Bern. in speculo monachali
hauriunt aque q in orōne fundunt. vnde xp̄o loquente turbis
princeps accessit adorans euz. qz cū in meditatione ipse loquit
nobis. tunc ad orōnis puocamur deuotionē. Et pñt hinc elici
decem aditiones que requirunt in orōne ad hoc q sit exaudibi-
lis. Prima quide vt sit de pñncipalib; bonis. iō dñ cuidā nescitis
quid petatis. & Iact. 4. petatis et nō accipitis eo q male petas-
tis. iō qui orabat hoc loco: princeps erat. Tercia aditio est vnde
intentionis vt sit: unus: intentio non in diuīsa cogitatione di-
sparsum. Coz. 6. Qui adheret deo vnus spūs est cū illo. Tertia
aditio est desiderij appinquatio. vñ dñ q: accessit: desiderio sic
publican⁹ a longe stans reatu scientie h; appinquās desiderio
ps. desideriū cordis eoꝝ audiuit auris tua. Quarta aditio est illu-
minate cognitiois vt his q petit se credat posse obtinere. iō iste
princeps: yairus: dictus est p fidei lumē Mar. 11. om̄e qd orā-
tes petatis credite & accipietis. Qnto requiri q sit deuote venera-
tionis: qz adorabat eū: ps. venite adorem⁹ & padam⁹ aī deū
Sexto q sit vē humiliatiois & hoc notat in eo q padit ad pedes
xp̄i Gen. 18. loqr ad dñm meū cū sim puluis & crinis. Septimo
oz q sit timide sideracōis. et hoc notatur quia dominum euz
confessus est Mar. 1. si ego dominus vbi est timor meus hoc est
septimū donum spūs timoris dñi quo beati sūt pau pes sp̄itu
Octavo requiri q sit prudentis explicationis. vt explicat orās
suam misericordiam. non sic quidaz dicit deus nouit quid nobis ex-
pediat quare ergo oz illud exprimere. h; licet om̄ia nouerit. tñ

Sermo

iste princeps necessitatē filie morientis exposuit. Nonō requiriāt
q̄ sit pie postulationis qđ notaē in eo qđ dicit. h̄ veni ēc. Dei
mo requiriāt q̄ sit sperate cōsecutionis. vt q̄ petimus de grā dei
confisi assequi nō dubitemus. Ro. 5. spes non sfundit. vñ dic̄
orans: et vñet: tūc ih̄us qui pūementez atulit grām vt ip̄luz
oraremus. surgit in adiutorium n̄m per grām cōmunicantem
et sequit̄ per grām p̄ficiēt̄ que tria dicit. ps. nam de p̄o m̄ia
inquit eius p̄euemiet̄ me. De sc̄do aut̄. sp̄us tuus bonus dedu-
ret me in terram rectā. De 3°. vero. et misericordia tua subsequat̄ me
omnib⁹ diebo vite mee. Item yairus illuminatus rōnalis et in-
tellectualis nōster sp̄us est. de quo. ps. signatū est sup̄ nos lu-
men vultis tui dñe. qui ideo princeps dñ. quia totius eius qđ
sumus principalis portio est. hui⁹ vero principis filia operatio
est hūana que b̄m rōnez est. Nec vero opatio aut̄ moctur aut̄
infirmit̄ cu p̄ccati venenuz ilb̄ adiungit̄. filia etiam hui⁹ sp̄us
animā carnalis est que fouet aspectu hui⁹ filie pater quilibet ē
curam hūs animazz pro quaꝝ debet esse salute vigilans et aſte-
tus. Item loquente xp̄o turbis princeps accedit ad euꝝ exor-
dium. qm̄ non sumus sufficentes cogitare aliquid a nobis tan-
q̄ ex nobis. sed q̄ sufficiēt̄ nostra ex dō est. Ideo loquente
deo turbis cogitationuz nostrazz excitat somnolētiā. erudit̄
ignorantiā. turbam cogitationū mitigat et puocat ut sp̄us sui
adideratione habita pro salute ppria deparet et petit duime ma-
nus impositionē qua dat sp̄ussantus. manus ista virtus om̄i
potentis est. de qua. ps. Emitte manū tuam de alto. eripe et li-
bera me de aquis multis et de manu filior̄ alienoz. tunc exur-
git in nobis xp̄s qui nos a se surgere facit. tripliciter surgit. po-
scit extuens somnū pigrīt̄. z°. nos eligens ad statum gracie
3°. tribuens presidiū glorie. de quib⁹ tribus dicit. ps. Exurge
quare obdormis dñe quo ad primū exurge et ne repellas i finē
quo ad sc̄dm. Exurge dñe adiuua nos et libera nos ppter no-
men tuū quo ad terciū. Item nota b̄m allegorici sensuz
q̄ yairus iste illuminatus moyses ē legislator̄ princeps iudaici
ppli. iste illuminat⁹ fuit intrinsecus ex asortio sermonis dñi et
etiam in fronte claritas erūperet. sic legit̄. z. Cor. 3. q̄ nō po-
terant intendē in moysen ppter claritatem vultus eius. iste v̄
princeps vñus fuit q̄ parem n̄ habuit. sic legit̄ Deut. 34. nō
surrexit pp̄heta ultra m̄ isrl̄ sicut moyses quez nosceret dñs facie
ad faciez. hui⁹ v̄bo princeps filia pp̄lus iudaicus fuit. quem q̄i
filium genuit v̄bo dei ex vtero hūtitis egypciacē. Hui⁹. ii. h̄c
sunt verba eius ad dñm: nunqđ ego accepi hanc multitudinem

lxvii

vl' genni ut dicas mihi porta eos in sinu tuu sicut portae solet
 nutrit infantuluz. hic plus filia potius d' q' filius. qz effemina
 tus fuit & fragilis. On m oibus pphetis filia pli hui sic noia
 tur vt plurim. Item loqte deo tunc huius pli p manu moy
 si in monte oreb vbi legis pcepta audiebat ab ore dei. ista filia
 mortua est vel morti proximauit adorans vitulum satilem. Cuiq
 iratus deus p hac culpa vellet pdere plm. sic legit Exod. 32.
 Cecidit iste princeps cora deo & exposuit se ire dei ad defensione
 pli. Sic de seipso dicit Deut. 9. Procedi ante dm. 40. diebus
 et. 40. noctibz panem n comedens & aquaz non bibens ppter
 omnia peccata vira. Itē postulanit diuinitatis aduentuz. quia ad
 pli illius salutem n sufficiebat hō dicens Exo. 4. Obsecro dñe
 mitte quē missurus es. specialiter autē peti p vita pli adipiscen
 da impositione diuine manus. manus dei p̄tis filius est p quē
 creata sunt oia. & in cuius pugillo st̄inent. de qua ps. fiat ma
 nus tua sup vizi dextre tue. hec est illa manus quā leprosaz de
 sinu iudaico moyses eduxit. qz reputauimus eum qsi leprosuz &
 pulsus a deo & humiliatum. Sed hec lepra clarissima atq mun
 dissima fuit in candorem versa vt dī Leui. 13. Ista manus sup
 posita fuit indeis vt viuerent. s̄ non recipientibz huius manus
 curam mors subsecuta est. dū vero ad huius principis sanandam
 & suscitandā pcedit filiam ipse pcessit moyses cū virga et lege
 quam sequit̄ xp̄s. sicut heliseus puer suu secutus est ad suscitan
 duz lunamitis filii quē hiezi puer cū baculo helizei pperando
 premedens suscitare nō potuit sic legit. 4. Re. 4. Scđa ps

Ecando cū dicit. Et ecce mulier. tangitur. f
 secreta emorysse. & sanguinarie sanatio vbi q̄tuor facit
 Primo em̄ tangit genus infirmitatis: & ecce mulier
 vbi nota sexus fragilitas: que sanguinis fluxu pa
 tiebatur: ecce passionis q̄litas: duodecim annis: ecce tpiis diu
 turnitas In euangelio bti marci his tribi supaddunt̄ quatuor
 Primū est qz multis se medicis exposuerat. Scđm quia oia sua
 errogauerat. Terciū qz nihil pſcerat. Qrtum qz etiaz deteri
 habebat pro hac etenī infirmitate curanda ille celestis expecta
 bat medieus. qui nr̄is sanandis languoribz p̄priū effudit sang
 uinez. Scđo tangit huius mulieris deuotio quo ad q̄tuor. pmū
 est fiducie securitas: accessit: dñdenter nō obstante q̄ esset ex le
 ge immūda. cui nō erat licet cōmunicare enīq̄ Debre. 4. Ade
 mus cū fiducia ad thronū glie eius. vt misericordia cōsequamur
 Scđm est verecundie honestas: retro erubuit em̄ in facie appere
 Tertium est pfecta humiliitas: & extigit similitudinē extremam oram